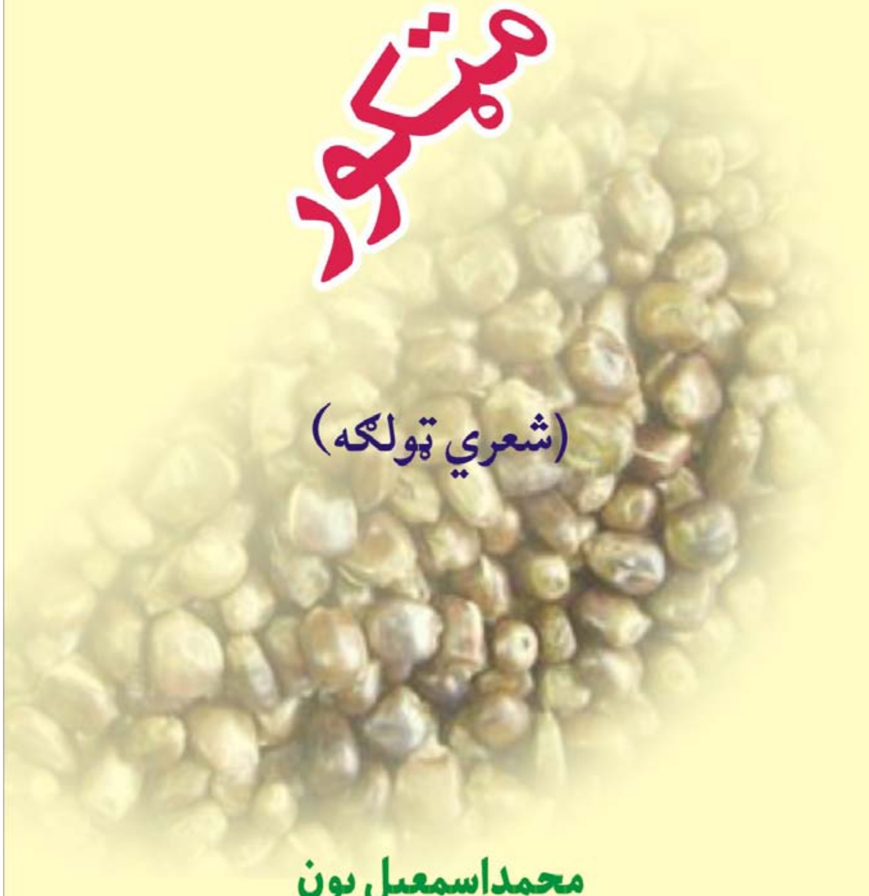

متکور

(شعري ټولګه)

محمداسمعیل یون

۱۳۸۷ل

Ketabton.com

ketabton.com - The Digital Library

متکور

(د شعرونو لومړۍ ټولګه)

محمد اسمعیل یون

ketabton.com - The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم:	متکور
شاعر:	محمد اسمعیل یون
خپرندوی:	یون کلتوري یون
چاپشمېر:	۱۰۰۰ ټوکه
لومړی چاپ:	۱۳۶۹ل کال
دویم چاپ:	۱۳۸۷ل کال
د شاعر پرله پسې نومره:	(۴)
د خپرندوی پرله پسې نومره:	(۴)
کمپوزر:	ضیاالرحمن ضیا

ketabton.com - The Digital Library

نیولیک

ګڼه	سرلیک	مخ
۱	د ((متېکور)) د دويم چاپ سريزه	۱
۲	سريزه	۵
۳	تقريض	۱۰
۴	د متېکور په باب څو خبرې	۱۴
۵	لېوني	۲۳
۶	کليزه	۲۵
۷	زمانه	۲۷
۸	اوښکه او خندا	۲۸
۹	د عقل احساس	۲۹
۱۰	نازک خيال ته !	۳۱
۱۱	د حيا په لاس	۳۳
۱۲	ډالۍ	۳۵
۱۳	ژوندی حسن	۳۷
۱۴	غره اور اخيستی...	۳۹
۱۵	زولانه غمونه	۴۱
۱۶	د ښکلو باران	۴۲
۱۷	ازمون	۴۳
۱۸	پرهري اميد	۴۵
۱۹	متېکور	۴۷
۲۰	د ماضي عشق	۴۸
۲۱	پټې خبرې	۴۹
۲۲	د اور تاو	۵۱
۲۳	د حسن لومه	۵۳
۲۴	پخه سکروټه	۵۵
۲۵	سوی اسوېلی	۵۷
۲۶	افسوس چې قبر دې معلوم وای !	۵۹
۲۷	د ماضي خندا	۶۰
۲۸	خوږلنې سترګې	۶۲

ketabton.com - The Digital Library

۲۹	ژړغونی آه	۶۴
۳۰	تر کاڼو لاندې	۶۶
۳۱	درې میاشتې مخکې	۶۸
۳۲	هغه چاته چې سترګې يې....	۶۹
۳۳	د وینو رود نیل	۷۱
۳۴	د ویر سکروټې	۷۳
۳۵	د اوښکو جنازې	۷۵
۳۶	له جېل نه... ګیله	۷۷
۳۷	د لمبو ځاځکي	۷۹
۳۸	د خندا قتل	۸۱
۳۹	د آه سکروټې	۸۳
۴۰	غیرتي لېمه	۸۵
۴۱	د میو اباسین	۸۷
۴۲	د اوښکو سمندر	۸۹
۴۳	د خوږو مکر	۹۱
۴۴	ارام سمندر ته !	۹۳
۴۵	د تېزابو باران	۹۶
۴۶	سندرغاړي	۹۷
۴۷	د طاعون په لوپته کې	۹۹
۴۸	د احساس لوخړه	۱۰۰
۴۹	یادګارونه یادګارونه	۱۰۱
۵۰	کاڼو ونه ژړلې	۱۰۲
۵۱	مېږتونخور	۱۰۳
۵۲	د امید ځانګه	۱۰۵
۵۳	د اسرافیل شپېلۍ	۱۰۶
۵۴	د جنګ باج	۱۰۸
۵۵	د سیند په منځ کې	۱۱۰
۵۶	سوی ګودر	۱۱۲
۵۷	مړاوي اننګي	۱۱۴
۵۸	د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه	۱۱۶

ketabton.com - The Digital Library

د ((متکور)) د دويم چاپ سريزه

متکور زما د شعرونو لومړۍ ټولګه ده، چې اساساً پر ۱۳۲۹ل کال چاپ شوې ده. ((اساساً پر ۱۳۲۹ل کال)) ورته ځکه وايم، چې د همدې کال په بهير کې د افغانستان د ليکوالو ټولنې له خوا د چاپ پلان کې وه او د همدې کال د وروستيو دريو مياشتو په بهير کې د همدې ټولنې له خوا چاپ ته لاړه. ترننه نږدې شل کاله د مخه، چاپ دومره پرمختللی نه و، هغه وخت د چاپ توري اکثره له سرپو نه جوړېدل يا او سپنيز وو، يو يو توری به په ځانګړي صندوق کې پروت و، کله چې (الف) نه تر (يا) پورې هر توری په کاربده، نو بيا به حروفچين، همغه صندوق ته، ته او اړتيا وړ توری به يې را اخيسته، دا توري به يې پر يوه ډېر اوږده مېز، چې لس پنځه متره وا ټن به يې درلود، په همغو جوړو شويو صندوقونو يا کورونو کې ايښي وو. د يوې کلمې لپاره که د يو توري ټولوونکي تګ او راتګ محاسبه کړو، کېدی شي سل متره پلی واټن يې هم وهلای وي، دا نو بيا د يوه کتاب په لسګونو زرو او يا هم لکونو کلمو ته محاسبه کړه. دا توري بيا يو تربله څنګ په څنګ ايښودل کېدل او پر يوه تار تړل کېدل، په دې ډول تر يوه کلمه، بيا

کلمې، بیا جمله او جملې او بیا هم متن جوړېدل، کله چې به دې په کې سمون راوسته، هغه کلمه به بېرته خلاصېدله، خو لنډه دا چې خورا زړه چاودون و. دا کتاب ما په همغه شکل چاپ کړی دی. زه دا مهال د کابل پوهنتون د دریم ټولګي محصل وم، د درسونو ترڅنګ مې نور فرهنګي مصروفیت هم

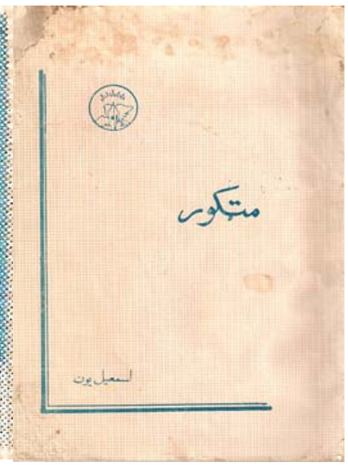

درلود او چاپخونې ته به هم هره ورځ روان وم، کله چې د کتاب د چاپ او سمون لومړني کارونه خلاص شول او ماته یې وروستي توري راکړل، نو دا مهال ۱۳۶۹ل کال خدای پامانې وکړه، ما کتاب قدرمن استاد کاندید اکاډمیسین محمد صدیق روهي او ګران ورور محمد ابراهیم شینواري ته د سریزو لیکلو لپاره وسپاره، زما بل ملګري ممتاز ارمان لا وار دمخه پرې سریزه کښلې وه، څه موده نور هم د سریزو په خاطر وځنډېده، نو ځکه خو د استاد روهي او ښاغلي ابراهیم شینواري تر سریزو لاندې (۲/۱/۱۳۷۰) او (۱۳/۱/۱۳۷۰) نېټې

ketabton.com - The Digital Library

ليکل شوي، ما د لومړي چاپ او دويم چاپ پر مهال دا نېټې ځکه بدلې نه کړې، چې زموږ ګران لوستونکي د هغه وخت له چاپي بهير سره لا ښه اشنا شي، چې د يو عادي کتاب چاپ هم هغه وخت څو مياشتني وا ټن ته اړتيا لرله. د زماني څرخ تاوېږي، چاته صبر نه کوي، اوس چې له هغې زمانې نږدې شل کاله تېرېږي، استاد روهي زموږ په منځ کې نه شته او د هغه په حق کې له دعا پرته نور هېڅ زموږ له لاسه نه کېږي، ګران ابراهيم شينواری او زه (يون) ژوندي او پر خپل وطن يو، ممتاز ارمان هم رانه مهاجر شوی دی. خدای(ج) خبر چې ددې شعري جونګ تر دريم چاپ پورې به موږ ته څه پېښېږي. په همدې خاطر مې د خپل تېر شلکلن فرهنګي کار پر بيا سمون، اوډون او بيا چاپ لاس پورې کړ، پر ژوند ډېر بې باوره يم او ژوند پر ما ډېر نا باوره دی، نه غواړم زما پر کړي کار سبا ته نور څوک په تکليف شي، څه چې مې کړي، ښه دي که نا ښه، پوره دي که نيمګړي، کره دي که ناکره؟ ښه ده چې خپله يې راټول کړم چې د ټولو پازوالي زما پر خپله غاړه شي.

راتلونکی نسل به ددې وخت ونه لري، چې زموږ په ماتو ګوډو ليکنو پسې وګرځي، د هغوی ليکنې او پنځونې بايد تر موږ اوچتې وي او که اوچتې نه وي دا نو ددې مانا ورکوي، چې ژوند او فکر ولاړ دی او پرمختګ نه کوي، خو دا زموږ د اوسني نسل وظيفه ده چې خپل کارونه په خپله خلاص کړي او په هغه تسلسل کې خلل رانه ولي چې تېرو تر موږه

ketabton.com - The Digital Library

رارسولی او زمونږ دنده ده، چې تر بل پښت يې ورسوو، د بشري ژوند ارتقا د همدغه تسلسل ترکيب دی.

له ټولو قدرمنو ليکوالو دا هيله لرم، له يوه نسل څخه بل ته کلتوري خلا پرې نږدي او تر خپله وسه پورې د وخت له تخنيکي امکاناتو ګټه پورته کړي او خپله ځاني او ملي، ټوله کلتوري شتمني خوندي کړي.

د همدې هيلې د برې په ارمان
پوهندوی محمد اسمعيل يون
کابل- افغانستان
۱۳۸۷ل کال، د سلواغې ۷مه.

ketabton.com - The Digital Library

سریزه

په وروستیو څلورو کلونو کې، چې کېدی شي د فرهنګي ازادۍ پیلامه یې وبولو، زموږ د هنري فرهنګ په تېره د شعر په ګلبڼ کې رنګارنګ ګلان وغوړېدل او د ادب او هنر د مینوالو زړونه یې باغ باغ کړل. رښتیا خبره داده، کله چې د هنر د ازادۍ وږمه په غرو، رغو، کلو او بانډو وچلېږي د شعر بلبل یې د هر کلي لپاره ګلورینې ترانې وایي. د تعجب خبره نه ده حتی هغه شاعران چې د کوم طلسم تر اغېزې لاندې له ځانه پردي شوي وو، له مسخ شوي حالت نه بېرته راوګرځېدل داسې ښکارېده چې هغوی خپله حافظه ترلاسه کړه، خپل کلی مالت او دوستان او دښمنان یې وپېژندل. زه په دې خبره بحث نه کوم چې د شعر ګلبوټي په هوسا او بسیا خاوره کې ښه وده کوي او که بحراني حالت د شاعر احساس راوېښوي او طغیان ته یې لمسوي، خوددې خبرې یادونه ضروري ګڼم چې شعر او د تخلیق ازادي د مجنون او لیلا په شان یو له بله جدایي نه شي زغملای، چېرې چې د تخلیق ازادي نه وه خدای خبر چې څومره خبرې به د شاعرانو په مغزو کې په ابدي خوب ویدې شوې وي، څومره د شعر چینې به وچې

ketabton.com - The Digital Library

شـوي وي، څـو مره اسـتعدادونه بـه متـکـور پـاتې شـوي وي او څو مره خبرې به په نه زړه ویل شوې وي، حتی هغه کسان چې لـه شاعر نه له پلان سره سم شعرونه غواړي د تخلیق له ازادۍ سره مخالفت نه کـوي، خـو هغـوی د تخلیـق ازادي داسې تعبیـروي: مـوږ شـاعر تـه ازادي ورکـوو چـې زمـوږ د ښـمنانو تـه کنځلـې وکړي. دا دی د تخلیق د ازادۍ اصلي او ژور مفهوم.

زه پوهېږم چې ځینې کسان به دد غـو یـادونو پـه لوستلو سره بې حوصلې شوې وي او وبه وایي چې دا خو زړې بابولالې دي، د هغو تکرارول څه ګټه لري؟ ښه، دا نصیحت به ومنو خو دا هم باید ووایو چې په تاریخ کې سپین فصل نه شته. زما ښه پـه یـاد دي چې د داود په جمهوریت کې د تاریخ په درسي مفرداتو کـې د ظاهرشاه دوره حذف شوې وه او لـه موجودیت نـه یـې انکـار شوی و خو ما ورته وویل چې په تاریخ کـې سـپین فصـل یـوازې په اسطوره یې دوره پورې اړه لري او بیا هغه خالیګاه ډکه شوه.

مـوږ غـواړو پـر دغـه ټکـي زور واچوو چـې فرهنګ یـوازې د دموکراسۍ په فضا کې وده وکولای شي، که څوک غواړي چې په دې خاوره کې فرهنګ وغوړېږي نو بایـد د نوښت ازادۍ تـه درناوی وکـــــړي، پـه تېـرو څلـورو کلونـو کـې سره لـه دې چـې جګـړې زمـوږ خـــــاوره د خپلـو بچیـانو پـه وینـو ولمبولـه، ودانـۍ یـې پـه کنـډوالو بدلـــې کـړې، د کونـډو، بـورو او یتیمانو اسوېلو یې د فلک مانۍ توره کړه، باغونه، ځنګلونه یې پو پناه کړل او مادي هستي یې تالا کړه خو لـه دې ټولـو سره

ketabton.com - The Digital Library

سره د فرهنګ په برخه کې د يوې نسبي ازادۍ له برکته يو څه تنوع او ښکلا ليدله کېږي.

د دولس کلنې جګړې په وړاندې د شاعرانو انتطباعات او تاثرات يو شانته نه دي: ځوک د اتلانو حماسې انځوروي، ځوک د شهيدانو پر مقبرو اوښکې تويوي، ځوک د سولې ارمانونه بيانوي، ځوک وران کلي او زړې خاطرې راپه يادوي، ځوک د نهيلۍ او بېوسۍ نغمې غږوي، ځوک سباوون ته په تمه ناست دي او ځينې په تورتم کې د اميد مشالونه ګوري.

د (متهکور) په نامه د شعرونو دغه مجموعه چې د ځوان او حساس شاعر، اسمعيل يون د اندېښنو امېل دی، د پښتني غاړې لپاره په ډېر ظرافت جوړ شوی دی، دا مجموعه د پښتو په فرهنګي ګالرۍ کې يوه ښکلې تابلو ده، چې له خپل ولس سره د اورنۍ مينې په زمينه کې انځور شوې ده، دا مجموعه د صداقت او وجدان غږ دی چې د يوه فرهنګيالي ځوان د احساساتو ترجماني کوي او څه چې وايي شاعرانه مګر رښتيا دي.

که ځوک د دې مجموعې په لفظي اړخونو څېړنې کوي نو ښايي چې په لوی لاس به خپل ځان له هغه هنري اتذاذ څخه

بې برخې کړي چې د شعر په کليت، انسجام، تصوير او رسالت کې پروت دی. د ځوان شاعر اسمعيل د شعر هره ټوټه يوه هنري

ketabton.com - The Digital Library

تابلو ده چې په هغه کې ښکلا، تناسب او د خیال ظرافت ځان ښکاره کوي. اسمعیل یون د خپل وخت تصویر ایستلی دی او په دغه تصویر کې یې خپل موقعیت هم ښودلی دی.

هو، هغه متکور شوی پاتې دی او ولې به متکور نه پاتې کېږي. هغه شاعر دی، زموږ د وخت شاعر چې نه یې ((لېوني)) خوښېږي او نه له ((هوښیارانو)) سره په یوه لاره تللای شي. دده برخلیک دادی چې متکور پاتې شي او زموږ اکثر شاعران همداسې دي. زموږ د وخت شاعر له معنوي ویاړ نه پرته بل هېڅ نه لري او نه یې لرلی شي: ((دواړه نه کېږي رحمانه یا به دین کړې یا دنیا.)) خو څوک چې معنوي ویاړ لري هغه په واقعیت کې هر څه لري:

خرقه پوشو په خرقه کې دی موندلی
هغه حظ چې په دنیا کې دنیا دار کا

د اسمعیل یون شعرونه تر زیاتې اندازې له خپل کلتور سره تړلي دي او له خاصو حالاتو نه یې رنګ اخیستی دی. دا تصادفي خبره نه ده چې د شاعر په تصویرونو کې د اور لمبې، د وینو څپې، د اوښکو سیند، قطار قطار جنازې، اغزنه خوني لار، د تېزابو باران، اورنی اسمان او بالاخره سوی اسمعیل تر سترګو کېږي. شاعر هغه څه ته اریان پاتې دي چې نور خلک هم ورته اریان دي: د وینو سوداګري د معنویت

ketabton.com - The Digital Library

سقوط، د عقیدې او اعتماد بحران، د شخصي ګټې په مقابل کې له ټولو اخلاقي نورمونو نه تېرېدل او داسې نور.

زه نه غواړم چې ددغې مجموعې په باره کې د خپل برداشت ټول اړخونه بیان کړم او یا دده د اشعارو مضمون تفسیر کړم. پرېږدئ چې لوستونکي دده شعر ته له خپلو عینکو څخه وګوري، په دې مجموعه کې رمزي شعرونه هم شته، خو ثوک چې له مورې سره او سپېږي هغوی په اسانۍ سره په دغو رمزونو پوهېدی شي. اسمعیل ځوان دی او ځوانان خپل احساسات نېغ په نېغه بیانوي زه فکر کوم چې زمان به دغه د استعداد خاوند شاعر ته لا زیاتې هنري هستونې وړپه برخه کړي.

په درناوي
کاندید اکاډمیسین
محمد صدیق روهي
د خوشال د فرهنګي ټولنې رئیس
۲/۱/۱۳۷۰

ketabton.com - The Digital Library

تقریض

هسې خو په ټولیزه توګه ژوند د خوږو ترخو، لوړو ژورو، بریو ناکامیو، امیدونو او نهیلیو نوم دی. خو د ژوند د ژورو تل ته رسېدل او د تیاره ګوټونو کشف د هر چا کار نه دی. د ژوند د ربنتیني مانا پیدا کولو او پېژندلو لپاره بینا سترګو، حساس ذهن، له ولولو ډک زړه او بلیغې ژبې ته اړه وي او د همدغه څیزونو څښتن ته شاعر وایي.

هغوی چې د شعر او شاعر ارزښت او استادي ته نه دي ملتفت کله له شعر نه علم غواړي او کله فلسفه او سیاست. په داسې حال کې چې علم او سیاست د یو شمېر ټاکلو پرنسیپونو او فورمولونو د ننه د نړۍ فورمولیکه شرحه ده او شعر د الهام پایله. خو له نېکه مرغه زموږ زلمی ویناوال اسمعیل یون د شعر ضرورت او رسالت په ربنتیني مانا درک کړی او ان له تنکي زلمیښې یې په پوره ځان خبرۍ د شعریت په لار یون کړی دی، ښه ټینګ او پاخه ګامونه یې ایښي او امید دی چې د پښتو شعر د لا لوړو پوړیو په لور نور هم ګړندي، ارزښتمن او اغېزمن ګامونه پورته کړي.

ځکه یون یو داسې شاعر دی چې د شعر په ټولو باریکیو او نزاکتونو پوهېږي او زیار یې ایستلی دی، شعر ولیکي کله یې

ketabton.com - The Digital Library

د خپل مظلوم او محکوم ولس په مظلومیت او محکومیت غم او خواشیني ځرګنده کړې ده. کله یې د خپل غیرتي او ننګیالي ولس په بریاوو ویاړلي دي، کله یې د ټولنیزو بدبختیو په وړاندې احتجاج او ګوتڅنډنه کړې ده او کله یې له خپلې مجبورۍ او بېوسۍ سر ټکولی، نو د کنایو، استعارو، تشبهاتو او الفاظو په شاعرانه کارونې سره یې شاعرانه ویاړلي، ګواښلي او ژړلي دي:

څومره مو مینه د احساس رګو کې ننوته
لکه منصور د دار ختلو سره مینه کوو

یا:

دود شو تکل د اسوېلیو په اور
ورته پرهر زړه ارماني وخندل
نور د سبا د حسن شونډې موښې
په توند (شمال) باندې ماضي وخندل

یا دا چې:

چا د اور په سترګو کې لیدلې د اوبو مینه
عقل بې احساس دی په لمن کې د پردو رغړي

او د ډېرې خوښۍ ځای دی چې زموږ شاعر د منځپانګيز نوښت ترڅنګ جولیز نوښت ته هم متوجه دی د غزلو ترڅنګ یې ازاد شعرونه هم لیکلي، ښایسته او خواږه وییونه یې

ketabton.com - The Digital Library

کارولي، نوي سمبولونه او ترکيبونه يې زېږولي، د مضمون رنګيني او تنوع ته يې تر خپل وسه پام ساتلی او ژبه يې کره او معياري ده او د شعرونو دا جونګ يې د ډېرې ستاينې او بيابيا لوستلو وړ دی. خو په خواشينۍ زموږ ښه او قدرمن شاعر د خپلو ډېرو برياوو او ښېګڼو ترڅنګه ځينې ښويېدنې هم لري، کله کله يې د ځينو ناپېژندلو سمبولونو په کارونې سره د شعر ځينې بيتونه ګونګېږي او روڼ مفهوم نه شي ښندلی لکه:

خــومــره د مــکر تــخيل تـــه کښته شوی نرم؟
په نوم د ميو راته مخکې ږدي پيالې د اوښکو

يا دا چې کله کله يې ډېر خاص او يوازې په همده پورې مربوط مسايل نظم کړي دي، چې نه يوازې عام نه دي، بلکې په خاصو مواردو کې هم کوم شعـــري ارزښت نه شي درلودای او زه افسوس کوم چې دربغه هغه يې په يو داسې خوندور جونګ کې نه وای راوړي لکه ((درې مياشتې مخکې)) او ((يادګارونه يادګارونه)). په هره توګه زه دغه جونګ يو ارزښتمن او ګټور اثر او د پښتو شعر په ځولۍ کې يې يوه رنګينه او په زړه پورې زياتونه ګڼم او يقين لرم چې درانه لوستونکي به ددې شعرونو له لوستلو پوره خوند واخلي او خپله شعري تنده به پرې ماته کړي.

ketabton.com - The Digital Library

اوس همدومره
د ملګرتیا په خلوص او مینه
ممتاز ارمان
۱۰/۱/۱۳۶۹

ketabton.com - The Digital Library

د متکور په باب څو خبرې

اوس زموږ مخې ته یو داسې کتاب پروت دی چې په هغه کې د انساني احساس او تخیل یو عاطفي تړون پروت دی او هغه د ګران اسمعیل یون شعرونه دي.

شعر په خپل څو اړخیزتوب د یوې جالبې پدیدې شکل نیولی دی او دا ځکه چې د انسان جوړښت، هیلې او احساسات چې څومره بېلابېل دي، نو هماغومره یې د دغو احساساتو او هیلو د بیان ډول بېل دی او ځکه موږ باید هر شعر یوه نوې زېږېدنه وبولو.

شعر د انسان د نه بیانېدونکو ژورو حسي-عاطفي حالتونو د بیان سمبول دی. هغه څه چې په زړه کې ګرځي او ده ته د یوه موجود حقیقت په شان ښکاري، دی یې د شعر په وربښمین پوښ کې نغاړي او موږ ته یو ښکلی لذت بښونکی پیغام کېږي. شعر ځکه په خلکو ښه لګي چې شعر د احساساتو او مینې او معنوي غوښتنو د بڼ په ګلانو کې د سحرنۍ پرخې څاڅکي دي، چې ښکلا خوښوونکی ذوق ارضا کوي او د ماتو زړونو، ژوبلو احساساتو او لطیفو هیلو نه اورېدونکی اوغلی اواز دی چې یوازې د حساس انسان د زړه او مغزو په برجونو کې د مینې زلزله راولي.

ketabton.com - The Digital Library

هر شعر د شاعر د ځانګړي فکري حالت محصول دی. چې شاعر بیا طبعاً د ټولنې، چاپېریال او پېښو نه اغېزمن شوی دی او که د خپل رسالت سرته رسول غواړي، نو خپل احساس په رښتیني ډول وړاندې کوي.

د اسمعیل یون شعرونه ددې وروستیو کلونو شعرونه دي او حتماً په کې د همدې کلونو د پېښو او ټولنې انځور وینو هغه کلونه چې زموږ باتور ملت د اور او وینو په سمندر کې ولامبل، د ازمونونو په ازمون کې لا ژوندی دی او د خپل حیثیت او غرور او ستروالي ثبوت لپاره یې ویاړنې هستې کړي.

که په شعر یا لیکنه کې لیکوال په صداقت سره یو څه نه وي ویلي، نو هېڅکله به همېشني نه شي او ځکه زما په نظر هغه څه چې د اسمعیل یون د شعر تر ټولو لوی بریالیتوب دی، هغه دده په بیان کې صداقت دی، هغه د پغمان د جنتي چینو په غاړه د افریقا د سارا له ګرمۍ نه فریادونه نه کوي، خو د کب په شان چې د سرو تېلو په منځ کې وي ثنا هم نه وايي.

هغه، هغه څه وایي چې محسوسوي یې، ویني یې او پرې پوهېږي، هغه د اوسني بهیر رښتینی حالت بیانوي او خپل عاطفي احساس ورسره په صادقانه ډول یوځای کوي، د بېلګې لپاره (د خندا قتل) او ځینې نور شعرونه کتلای شئ.

ketabton.com - The Digital Library

بله مسئله چې د اسمعیل په شعرونو کې په څرګند ډول لیدل کېږي، هغه یو سپېڅلی بغاوت او خپلواکه سرغړونه ده، د استاد الفت د وینا له مخې شاعران په هګیو کې د مرغانو الوتنې او د لمر سپېډو په څیرې ګرېوان کې د لمر پلوشې لیدی شي او: ((شاعران له قید و شرطه بې پروا وي)) نو ځکه موږ د یون په شعر کې هم دغه شان شعرونه لولو:

د عشــق نظـر نـه شـول لمبـه لېـوني
تـورو تیـارو کـې شـول ډیـوه لېـوني
میکـدې خـود د زهـد اور کـې نـاخې
پــه کــې د بــره نــه دي هغــه لېــوني
د عشـق پـه تـور یـې پـه دار مـه ځړوئ
کلــه کــوي چاتــه ســجده لېــوني
زمـــوږ پـــه کـــور بـــه لمبـــې وي لا
ترڅـو چـې پـاتې وي دا دوه لېـوني.

(د جنګ باج) او ځینې نور شعرونه هم په دې باب د ځانګړي پام وړ دي.

اسمعیل یون په خپل شعر کې ډېر ژور حالتونه انځوروي او دا د پښتو د ولسي شعر هغه غوره عنعنه ده، چې نن سبا د نړیوال معاصر شعر یوه مهمه ځانګړنه هم ده او اوس په پښتو

ketabton.com - The Digital Library

معاصر شعر کې هم پیل شوې ده. د ((درې میاشتې مخکې)) شعر د یوه عشقي حالت ډېر دقیق بیان دی، همدا راز د ((غره او راخیستی)) ((مېړتونخور)) او ځینې نور شعرونه. د کاناډا ایي شعر پېژندونکي ایزابل مور په عقیده، تېرېدونکو او ځانګړو شکلاوو ته تم کېدل، د حالت انځورول او د نامحسوسو غوښتنو بیان د اوسني شعر یوه خاصه عنعنه ده، د لاندې بیت په لومړۍ برخه کې یو ځانګړی حالت په ډېر ساده ډول بیان شوی دی:

زما زړګی درزا کړي او د تا شونډې رپېږي
دي څومره خوندورې زما وستا پټې خبرې

مینه او الفت لکه څنګه چې د انسانیت د خلاصون لاره ده، د شعر د ملکې د ظهورولو عامل هم دی شاعر او مین زیاتره وختونه په یوه مانا کارول کېږي. انساني مینه ((د انساني توکم بقا او دوام)) دی او د انساني مینې په خم کې رنګ شوي شعرونه همېشني او تلپاتې شعرونه دي. د اسمعیل یون په شعر کې د انساني مینې او عاطفي نوښتیز بیانونه د ((یادګارونه یادګارونه))، ((سوي اسوېلي))، ((کلیزه))، ((د عقل احساس))، ((د حسن لومه)) او ((پخه سکروټه)) تر سرلیکونو لاندې لولو. له ((سوي اسوېلي)) څخه دا څو بیتونه:

ketabton.com - The Digital Library

د سترګو په خوږو کې ډوبېدم نه پوهېدم
د مینې په لمبو کې تاوېدم نه پوهېدم
احساس مې عقل پرېښوده په لاره د جنون
منصور ومه په دار کې ځړېدم نه پوهېدم
موسکې شه لا هم نوره زما سوو اسوېلو ته
ساده وم چې په تا مینېدم نه پوهېدم

د اسمعیل شعر که د مینې او ښکلا پالنې هر څومره ښکلي بیانونه دي خو ورسره د هېواد او ملت له ژورې مانا نه هم ډک دي، زیاتره غزلونو کې د ښکلا او مینې تر رنګینو پوښونو لاندې د هېواد پالنې، انسان دوستۍ، سپېڅلي بغاوت، حق خوښوونې او خپلواکۍ ترانې پرتې دي. دا د پښتو د اوسني غزل یو مثبت برى دی چې د ښکلا او مینې تر پوښ لاندې د ژوند د ارزښتمنو مسایلو خواته عامه ذهنیت اړوي په لاندې بېلګه کې په ډېر خوندور ډول همدغه شان بیان شته:

چامو د مینې د جانان زلفو ته اور ونیوه
چې شنه دودونه یې زموږه په شعرو کې ځلي
زما د عشق ستونی دې لوند نه کړ پرې یو ځلې هم
څه که د میو اباسین دې اننګو کې ځلي

ketabton.com - The Digital Library

اسمعیل یون یو مسول شاعر دی او تل په خپل شعر کې د هېواد د تاریخي جریانونو په پام کې نیولو سره د خلکو، ټولنې او هېواد پر وړاندې خپل مسئولیت نه هېروي. هغه له خپلې مینې نه غواړي چې ((نور یې د سترګو په جادو کې بند نه کړي او پرې یې نږدي چې د منصوري وطن د غم او اور د توپانو سترې کاروان او د وطن د بچو د ویرونو فریاد او د ځوانانو او زلمو قطار، قطار جنازې ووینې)) او همدغه حالاتو هغه مجبور کړی چې له خپل شعر نه د همدردۍ یوه ډالۍ جوړه کړي او ((په داسې حال کې چې نور د باران نه لاندې د میو په سینه کې له جانان سره غوټې وهي او خاندي او د ګلونو په بستر کې یې په نرمو شونډو، شونډې ایښې وي، خو دی (یون) د دردمن او د احساس په اور کې د کړېدلي انسان په توګه خپله ډالۍ داسې وړاندې کوي:

د شعر د بزم د مسرو ګلونه
د خپلو اوښکو په تار پېیم ترې امېل جوړوم
ډالۍ کوم یې ورته
یوه د درد او د شعرونو ډالۍ
د زړه د سوز او پرهرونو ډالۍ))
او د شاعر ډالۍ باید همدغسې وي.

د اسمعیل یون شعر د شکل له مخې ډېر ښکلی او په زړه پورې دی. غزل یې د یوې ځانګړې ښکلا خوښوونې او لوړ

ketabton.com - The Digital Library

ذوق، اوچتې قريحې، استعداد او مينې ځرګند وی دی او له ښکلو ترکيبونو، انځورونو، تشبيهاتو، استعارو نه ډک دی.

ازاد شعر يې هم خوندور او زړه راښکوونکی دی او له انساني عاطفې او غني انځورونو نه ډک دی.

يوه بله خبره هم د يادولو وړ ده، هغه دا چې کله موږ يو شعر لولو نو په دې هم بايد پوه شو چې ايا شاعر خپل د ننني احساس بيان کړی دی او که هسې د ورځې د مود مسايلو ته اړم شوی دی؟ د اسمعيل يون د شعر په څو کوچنيو بېلګو کې موږ وليدل چې د هغه بيان مسولانه، زړور او صريح دی او هېڅ ډول تکلف او تصنع په کې نه شته، نو بايد وپوهېږو چې ايا هغه په خپله هم دغه شان دی او که نه؟ زه چې د دوه کلونو راپه د ېخوا له هغه سره ډېرې نږدې اړيکي لرم، نو هغه مې په عملي ژوند کې هم يو صادق او زړور انسان موندلی دی، هغه چې هر څه وايي دده له ژورې مينې او ډېر پاک احساس نه راټوکېدلي وي. هغه له شعر سره مينه لري، هوس يې نه کوي ځکه دده ته شعر په خپله يو هدف دی، داسې هــــدف چې هغه پرې د خپــل زړه پرهرونــه ټکـــــوروي او د غمـــــونو پېټـی پـرې سپکـــــوي او نـورو دردمندانو تـه يـې هـم وړانـدې کــوي. روانو بدمرغه پېښو هغه ته درانه عاطفي زيانونه رسولي دي، چې ددغو زيانونو اغېزې دده شعر ته يو ځانګړی سوز او ساز ورکړی دی او علت يې کولی شو د ((افسوس چې قبر دې معلوم وای...)) په شان شعرونو کې ومومو. خو له دې سره سره

ketabton.com - The Digital Library

د هغـه بـل هدف د هېـوا د د لوړتيـا پـه لار کې خدمت کـول دي، ددې لـوړ هدف لپـاره کله د شعر نه د وسيلې پـه توګـه هم کـار اخلي او په دې خاطر خو په مجموعي ډول د هغه شعر مقـاوم او ثابت شعر دی چې د سوو فريادونو په لوګيو کې يې هم د خندا ګلونه تو کېږي او د موسکا غوټۍ خولې سپړي. هغه که د ژوند د ازمون د اور په سره بټۍ کې د جوارو د دانې په شان پـه اور اوښتی را اوښـتی او متکور پـاتی شوی دی، نـو د احسـاس او عـاطفې په بڼ کې د مينې د نسيم وږمو د يوه ښکلي ګل پـه شـان غـوړولی دی، چې د شعرونو نغمې يې زمـوږ د زړونـو تارونـه خوځوي او ځانګړې خوځند عاشقانه حالت را ببښي.

زه دده د شعر په باب نور څه نه وايم، ځکـه د يـوه هنري اثـر د ډېرې ښې پېژندنې لپاره پـه خپلـه د هماغـه اثـر لوستل تـر ټولـو اسانه لاره ده، خو خپلې خبرې په دې ډول رالنډوم: سره لـه دې چې اسـمعيل بـه لا تراوسـه د ځانګړي سبک خاونـد نـه وي او کېـدی شـي پـه ځينـو مـواردو کـې د سـايل او سـليم تـر اغېـزې لاندې راغـــلی وي، خو په شعـــــر کې يې نوښتګر خوځون، د سپېڅلي احسـاس زړور بيـان، د ځـانګړي ښـکلا ييز ذوق شـتـه والی ، مسوليت ته ځيرتيا او له شعر سره د زړه لـه کـومي مينـه او اړيکي او تړون موږ تـه دا هيلـه پيـدا کـوي، چې ډېـر ژر بـه د هغه شعر نـور هم پـرمخ لاړ شي او د ځانګړي سبک خاونـد بـه شي. په دې هيله چې دده شاعرانه احسـاس تـر پايـه دې تـه ځيـر وي چې وايي:

ketabton.com - The Digital Library

ګـوره احـساسه هـغه کـور کلی یو ازې نه کړې !
چې ګرېوانو کې يې ټول عمر ګرځېدلې اوښکې

دا ته د شعر په لار کې له مینې ډک، بریالی او پرمخ تلونکی یون غواړو.

په مینه او درناوي
ابراهیم شینواری
۱۲/۱/۱۳۷۰

ketabton.com - The Digital Library

لېوني

د عشق نظر نه شول لمبه لېوني
تورو تیارو کې شول ډېوه لېوني

میکدې خود د زهد اور کې ناڅي
په کې د بېره نه دي هغه لېوني

دا چې بې دربغه پرې قدم ږدي اشنا !
کلي کې نه شته دي سوچه لېوني

ketabton.com - The Digital Library

د عشـــق پـــه تـــور يـــې پـــه دار مـــه ځـــړوئ
کلـــــه کـــــوي چاتـــــه ســـــجده لېـــــوني

زمـــوږ پـــه کـــور بـــه لمبـــې بلـــې وي لا
تـــر څـــو چـــې پـــاتې وي دا (دوه) لېـــوني.

۲۶/۵/۱۳۶۷

ketabton.com - The Digital Library

کلیزه

شعره ! ګلو نه شه غوټۍ شه پاڼې پاڼې شه
د میو پاڼې
لاړ شه ! زما د یار په نرمو او خوږو زلفو کې
وځلېږه
وخنده
او زما د زړګي
د خوږې مینې د اسرو او امیدو له تله

ketabton.com - The Digital Library

ورته په مینه مینه
مبارکي وو ایه
نن یې کلیزه ده
د ژوند کلیزه
یوه د حسن او ښکلا کلیزه
د اسمعیل د محبوبا کلیزه.

مرکزي لیلیه

ketabton.com - The Digital Library

زمانه

چا زمانه څوک زمانې وخوړل
چا میخانه څوک میخانې وخوړل

زما د عشق تنکي تنکي ګلونه
د تا د سترګو پیمانې وخوړل

د اسمعیل سپېره مېره ملګري
منم چې خپلې یارانې وخوړل.

۱۳۶۷ل کال

ketabton.com - The Digital Library

اوښکه او خندا

زه اوښکه اوښکه شم پر مخ راشمه
ته ټول هوس شې او بیا وموسېږې
زه اسوېلی شمه د سوو هیلو
ته په نخا شې او کړس کړس وخاندې
نو زما و ستا یارانه نه شي سره
ځکه چې اوښکې خندا نه جوړېږي.

۱۹/۱۱/۱۳۶۵

ketabton.com - The Digital Library

د عقل احساس

ستا د غمبورو د ښکلا سُرخي چې ځل ووهي
زما زړګی ورته له تندې ځنې جل ووهي

د شونډو جام نه دې خواږه په نورو مه دوړوه
د مینې تاو مې درنه خدای مه کړه اجل ووهي

د زړه پر تل مې پرهرونه سره او شنه غوندې شي
کله چې تال دې سره ګلونه په وربل ووهي

ketabton.com - The Digital Library

زما د عقل احساس دود شولو د مکر په اور
څنګه به حسنه امیدونه ستا منزل ووهي

لړ دي ګورین نظر په سترګو کې تسل نخوه
چې مې زړګی د مینې سختې په تکل ووهي.

۱۱/۲/۱۳۶۲

ketabton.com - The Digital Library

نازک خیال ته !

ته لا تراوسه پورې
د عشق په اور کې
د سکروټو په سر
تنها کې شوی نه يې

ته لا تراوسه پورې
د اسوېليو او آهونو په اور
لکه نينه دا سې اوښتی نه يې

ته لا تراوسه پورې
د غم تنور کې

ketabton.com - The Digital Library

اور لړوني غوندې
لوغړن شوی نه يې
نو نازک خياله !
د خوښيو خياله !
د هوسونو خوشاليو خياله !
لاړ شه د عشق د اور په ګرمو لمبو
خپله سينه ومونبه
او د احساس په سيند کې ولمبېږه
بيا نو راځه !
موږه د اور بڅرو
تر کاڼو کلکو سره
د عشق او پاکې مينې
په نوم سنګر ونيسه
او د اسمان کاڼو ته سر ونيسه !

۱۴/۸/۱۳۶۲

ketabton.com - The Digital Library

د حیا په لاس

عشــــقه لېــــونی شــــومه د تــــا پــــه لاس
زړه دې زمــــا ورکــــړ د بــــل چــــا پــــه لاس

هجــــر د زړګــــي تــــل راتــــه وســــېزه
خــدای خــو دې نــور واخلــي د بــلا پــه لاس

رســــي د امیــــد کــــاروان منــــزل پــــورې
تــم کــه چېــرې نــه شــي د جفــا پــه لاس

ketabton.com - The Digital Library

خلکـــو یارانـــه کـــې رنګینـــۍ وکـــړې
زه هســـې ګیـــر شـــوی د حیـــا پـــه لاس

څنګـــه بـــه تنـــدی پـــه ځمکـــه نـــه وهـــم
ویـــنم جـــام د میـــو د مـــلا پـــه لاس

بختـــه ! ګـــدایي بانـــدې دې مـــه ژاړه
د پـــرې ښـــکلې لـــو بړي د ګـــدا پـــه لاس.

۱۵/۵/۱۳۶۵

ketabton.com - The Digital Library

ډالۍ

نن د دیدن په ورځې
د اور او وینو تر شېبو نه وروسته
څوک د عطرونو تر باران نه لاندې
د میو سیند کې له جانان سره غوټې وهي او خاندي
څوک د هوس په میو
د مرغلرو د خوندو له پاسه
رغړي را رغړي مینه مینه وایي
چا د ګلونو په بستر کې
شونډې ایښې دي په نرمو شونډو
او د عشقونو د خوندو جامونه
بې دریغه دریغه په سرو اړوي
خو زه له درد نه رغېدلی انسان

ketabton.com - The Digital Library

د اور په څنو زنګېدلی انسان
د احساس اور کې کړېدلی انسان
نن د سرو اوښکو او د وینو د موسم له بڼه
خپلې خوږې مینې ته
شاعرانه او ښکلو سترګو ته یې
پستو پستو خمارې زلفو ته یې
د شعر د بزم د مسرو ګلونه
د خپلو اوښکو په تار پېیم
ترې امېل جوړوم
ډالۍ کوم یې ورته
یوه د درد او د شعرونو ډالۍ
د زړه د سوز او پرهرونو ډالۍ.

۱۳۶۷ل کال ۵مه میاشت
د لوی اختر دویمه ورځ

ketabton.com - The Digital Library

ژوندی حسن

مـوږ ملامـت یـو چـې لـه ښـکلو سـره مینـه کـوو
د زړه پــه وینــه نــازولو ســره مینــه کــوو

چـا ده لیـدلې د اورونـو سـمندر کـې غـوټې؟
مـوږ لېـوني یـو چـې لـه ګلـو سـره مینـه کـوو

نــور یــې نظــر د اننګــو پــه میــو ولمبــوي
مـوږ یـې د تشـې خـولې خنـدلو سـره مینـه کـوو

ketabton.com - The Digital Library

خلک لمبه شي د ژوندي حسن له میني ځخه
موږ ساده زړي خو له تللو سره مینه کوو

څومره مو مینه د احساس رګو کې ننوته
لکه منصور د دار ختلو سره مینه کوو

اړوه جام دې د خوږو سترګو په سترګو کې مو
موږه اورونه له اورخښلو سره مینه کوو.

۵/۷/۱۳۶۷
مرکزي لیلیه

ketabton.com - The Digital Library

غره اور اخیستی...

نن د ښکلا د غرو د ښکلو شنو ناوونو په تل
هلته چې سپينې غيرتي اوبه به تل بهېدې
د عشق د زانو د بچيو وينې دارې وهي
رود سوربخن غوندې دی
او شاوخوا تيرې يې هم په وينو ولمبېدې
اور ورته ناځي له خندا نه شين دی
ان هلته لرې يې په تالو او ډاګونو کې هم
له ډېره تاوه د سيسيو بچې وسوزول
ځکه چې لرې لرې څه وړاندې هلته
پر هغې تورې غتې تيږې باندې
يو ښکاري (باز) ناست دی

ketabton.com - The Digital Library

پنجې يې سرې دي د سيسيو د زړګو په وينو
او خپل وزرونه په غرور ټپوي
(شاهين) هم پاس د اسمانو له څوکو
د ښکار نظر تړلی
څو چې د زرکو سينې وخيري په خپلو پنجو
خو لاندې ګوري چې غره اور اخيستی
له ګڼ ځنګله څخه لوخړې خېژي
او د مرغانو بچي سېزي په کې
څوک يې لمبې نهويني
څوک يې اواز ناوري.

۱۳۶۶ال کال د سلواغې مياشت

ketabton.com - The Digital Library

زولانه غمونه

غمونــه مــې ترلــو پــه غمــو کــې زولانــه
لمبــې مــې بلــولې د خــرد پــه ګرېوانــه

غیـرت بـه مـې اغیـارو تـه ښـودلی د پښـتو وای
په مخ کې که مې خندې نه وای (بې ننګه) پښـتانه.

۲۲/۵/۱۳۶۲
خوشال خان لیسه

ketabton.com - The Digital Library

د ښکلو باران

دلته د ښکلو باران
پهلپو لپو ډکو ډکو کاسو
د خماري وربځو له شونډو څخه
اوري را اوري نازولو باندې
خو پر دې وریت اسمعیل
په دې ستي او کړېدلي باندې
د غم په څڼو زنګېدلي باندې
یو څاڅکی هم نه اوري
یو څاڅکی هم...

د ۱۳۶۷ل کال د غویي میاشت

ketabton.com - The Digital Library

ازمون

عقل مې د عشق په تکل اور کې په لمبو رغېږي
مينه مې خوږلن کې په انګار او په ايرو رغېږي

(نن) راته په سترګو کې لمبه د قهر تاوه کړه
هيله مې له دې هم د سکروټو په سرو رغېږي

خومره د اميد په مينه نازي مې ګوګل کې زړه
عشق باندې په مالګو کې په خپلو پرهرو رغېږي

ketabton.com - The Digital Library

چـا د اور پــه ســترګو کــې لیــدلې د اوبــو مینــه؟
عقـل بـې احسـاس دی پـه لمـن کـې د پـردو رغـېږي

بیـا نـازکو نرمـو لـه ازمـون نـه پښـې وکښـلې
مـوږه متېکـورو سـره چېرتـه پـه اغـزو رغـېږي

ښکل بـه مې امید کړي د سره حسـن اننګي پـه عشـق
ځکه چې نـن وخـت ورتـه پـه پښـو کې پـه توبو رغـېږي.

۱۵/۱۲/۱۳۶۵

ketabton.com - The Digital Library

پرهري امید

د دوزخي شونډو له خوند نه چې خواږه وروې
په پرهرونو مې د مالګو کاڼي ته وروې

څنګه به عقل د جنون په اور کې ونه رغړي
داسې خوندونه د وختونو خو پرې نه وروې

دود شو زړګی مې ستا د حسن د ښکلا په نظر
د مکر دام دې له خوږو ځنې ترخه وروې

ketabton.com - The Digital Library

ستا د شاعر د قلم تاو به عقل لولپه کړي
د سترګو اور چې ورته تل په ګرېوانه وروي

خود به لمبه شي ستا نظر نه مټکوره نيني
د اورنيو شونډو تاو نه چې پرې سره وروي

۱۳۶۷ل کال، چنګانړ

ketabton.com - The Digital Library

متهکور

زه د ارمان لپاره
لکه د جوارو دانه
د اور بټۍ کې
د ازمون په ګوتو
په مینه مینه
په اور واوښتم راواوښتلم
خود لمبو له تاوه
سپینه پولۍ نه شولم
او د خوږې مینې
د عشق له زوره
د اور لمبو کې
متهکور پاتې شوم.

۳/۱۱/۱۳۶۵

ketabton.com - The Digital Library

د ماضي عشق

اشـنا دا سـتا د ماضـي عشـق لـه زوره
زه لـــه خونـــدو د ننـــي ووتـــم

عشـقه دا سـتا د رنګینـو جهـان تـه
خـــالي راغلـــی وم خـــالي ووتـــم

۲۱/۴/۱۳۶۷

ketabton.com - The Digital Library

پټې خبرې

تــر څــو بــه مــو پــه مــنځ کــې وي اشــنا پټــې خبــرې
د میــنـــــې د رازونـــــو او حیـــــا پټـــــې خبـــــرې

زمــا زړګـــی درزا کـــړي او دتـــا شـــونډې رپېـــږي
دي څـــو مره خونـــدورې زمـــا و ســـتا پټـــې خبـــرې

ســـوزېږو بـــه پـــرې زه او تـــه اشـــنا او زمـــوږ مینـــه
زمـــا او ســـتا پـــه بـــاب کـــړي نـــور همـــدا پټـــې خبـــرې

ketabton.com - The Digital Library

دنیا رقیب رقیب شوه او وختونه غمازان شول
مجبوره یو چې وکړو یاره بیا پټې خبرې

چا ویل درته چې وایه اسمعیل ته پټ رازونه
اخر یې درته ټولې کړې رسوا پټې خبرې.

۴/۱۰/۱۳۶۷

ketabton.com - The Digital Library

د اور تاو

د زړه تـــوتې مــــې پـــه انګـــار ونيســـئ
ژونـد تـه مـې غـم عشـق تـه مـې دار ونيسـئ

اخلـــم لـــذت د خـــوږې مينـــې ترېنـــه
مـــا د غـــم زور تـــه پـــه وار وار ونيســـئ

پـــام چـــې رقيبـــو لـــه څـــه ونـــه وايـــئ
زمـــا پـــه قتـــل بانـــدې يـــار ونيســـئ

ketabton.com - The Digital Library

خلکــو راځــئ د خــوږې مینـــې پــه نـــوم !
د اور پــــه تـــاو مـــا ګناهکـــار ونیســـئ

د اســـــمعیل خـــــړو ســــــپېرو ملګـــــرو
ســـورکۍ ډیـــوه مـــې پـــه مـــزار ونیســـئ.

۱۹/۷/۱۳۶۷
مرکزي لیله

ketabton.com - The Digital Library

د حسن لومه

عقل کې ستا شيرين نظر ونښېد
ځکه جنون شو سر په سر ونښېد

د حسن لومه دې په ناز غوړوه
چې په سينه کې مې ځيګر ونښېد

وينې د مينې د ازمون وختونه؟
سر مې د مرګ په تود ډګر ونښېد

ketabton.com - The Digital Library

ستا د خوارۀ نظر په تونـد کتلـو
د زړه پـه تـل کې مې پرهـر ونخښـد

لمبـه د ګرمو شـونډو مـه بلـوه
تنها کې زړه مې پـه نشـتر ونخښـد

خومره دې حسن کې غرور تـاو شـوی
شـوخو کتلـو تـه دې لمـر ونخښـد.

۲/۱۱/۱۳۶۵
رحمان بابا لیسه

ketabton.com - The Digital Library

پخه سکروټه

عشقه جنون ومه څه نور خو نه وم
یو اسوېلی ومه څه اور خو نه وم

ستا ناکردې دي څه ویلی نه شم
د ټنګه سرو د پېغور خو نه وم

چا درته ویل چې پل پر زړه بده زما
پخه سکروټه وم لا سکور خو نه وم

ketabton.com - The Digital Library

ښکلې دې وريت کړم اننګيو کې ژړ
لکه اوربل پرې باندې خور خونه وم

دا خو د تا د حسن اور سوی يم
که نه له سره دومره تور خونه وم.

۱۵/۵/۱۳۶۲
خوشال خان لېسه

ketabton.com - The Digital Library

سوی اسوېلی

د سترګو په خوړو کې ډوبېدم نه پوهېدم
د مینې په لمبو کې تاوېدم نه پوهېدم

احساس مې عقل پرېښوده په لاره د جنون
منصور و مه په دار که ځړېدم نه پوهېدم

دا ستا د مینې زور و که د عشق د خوږو تاو؟
په نره چې په اور کې نخښېدم نه پوهېدم

ketabton.com - The Digital Library

حیـرت کـې شـو غیـرت زمـا د مینـې پـه ازمـون
سـورګل غونـدې بـې وختـه رژېـدم نـه پوهېـدم

موسـکۍ شـه لا هـم نـوره زمـا سـویو اسـوېلو تـه
سـاده وم چـې پـه تـا مینېـدم نـه پوهېـدم.

۳۱/۳/۱۳۶۲
لغمان

ketabton.com - The Digital Library

د خپل پلار د شهادت د تلین په درنښت.

افسوس چې قبر دې معلوم وای !

ما به د ګرم احساس وینو باندې
د عشق د پاڼو د خندا په څپو
ستا د تنهاک امید پولۍ لیکلې
او د تیزابو د اورونو په سینه
به لمبېدلم ستا د عشق د تکلونو په زور
هر مازیګر به مې د پېغلو د وربل ګلونه
د خپلو سپینو توپاني اوښکو له سپینو امېلونو سره
د اور په رنګ باندې لیکلو سرو شعرونو سره
تا پر مزار شیندلو پاڼې پاڼې
افسوس چې قبر دی معلوم وای
افسوس چې قبر...

۱۳۶۲ل کال

ketabton.com - The Digital Library

د ماضي خندا

د آه پــه تــاو عشــق لېــوني وخنــدل
شــونډو د ګــل کــې چــې اغــزي وخنـدل

عقــل بــه ونــاځي احســاس تــه خجــل
حســن د غــم کــې کــه زړګــي وخنــدل

دود شــو تکــل د اســوېليو پــه اور
ورتــه پرهــر زړه ارمــاني وخنــدل

د ګــل خنــدا يــې پــه لمبــو ونيــوه
ســيلۍ پــه مينــه د ســپرلي وخنــدل

ketabton.com - The Digital Library

نــور د ســبا د حســن شــونډې موښــي
پـر تو نـد (شـمال) بانـدې ماضـي وخنـدل.

۲۰/۲/۱۳۶۲
خوشال لیسه

ketabton.com - The Digital Library

خوږلنې سترګې

مینه کې د وخت د انګار سره موښم
اور مې د ګوګل په درانه موښم

پرېږده چې شپه د ازمون واړوم
سوزندو سکروټو کې مې زړه موښم

بله دې لمبه کړه د مغرور نظر
چا ویل چې زړګی مې په کې نه موښم

ketabton.com - The Digital Library

ته ولې د عشق له زوره ځنګ کوې؟
اور کې خو د مينې ځيګر زه موښم

ستا خوږلنو سترګو کې اشنا په عشق
زړه مې لکه وړه په تناره موښم

نور دې به خوږو کې احساس ولړي
زه خو مې شعرونو کې ترخه موښم

بوی به کړمه یاره ستا د حسن ګل
نن چې يې اغزي په ګرېوانه موښم.

۱۸/۱۱/۱۳۶۵

ketabton.com - The Digital Library

ژړغونی آه

د ژړغـــوني آه پـــر شـــونډو تلوســـې وځلـــي
د عشــق پــه عقــل کـې چـې مينــې تــه اسـرې وځلـي

واوړي تکـــل د اور تـــر پولـــو پـــه تنهـــاکو پښـــو
د مســـتقبل پـــر اننګـــو چـــې ارادې وځلـــي

شعره ! د اوښکو حسن ښکل کړه په چاودلو شونډو
چـې د ويـر بحـر کـې دې عشـق څپـې څپـې وځلـي

ketabton.com - The Digital Library

لامبي ځپه چې ستا د خوند زما د اوښکو په سيند
د پرهـري اميـد پـه سـترګو مـې ګيلـې وځلـي

داسې مې ښـکاري د سورکي زړګي پولۍ لـه لرې
لکـه د يـار پـه اننګـو کـې چـې خـولې وځلـي

وا ړوه عشـقه ! د تنکـي ارمـان غـوټۍ مـې پـه اور
اخـر بـه سـتا د هـوس سـيند کـې هـم لمبـې وځلـي.

۱۲/۱۰/۱۳۶۶

ketabton.com - The Digital Library

تر کاڼو لاندې

زړه نــــه لمبـــې چـــې د خنـــدا وتلـــي
ورتـــه لـــه خـــولې نـــه مـــې د تـــا وتلـــي

دا چـــې هغـــوی پـــه زغـــرده خانـــدي پـــر مـــوږ
څـــه شـــی دې زړه نـــه ورتـــه بيـــا وتلـــي

ټـــول قوتونـــه د پرديـــو دلتـــه
ښـــکاره راغلـــي دي پـــه غـــلا وتلـــي

ketabton.com - The Digital Library

دا اسـمعيل تـر کـانږو لانـدي کـړئ ښـه
بيـا يـې لـه خـولې ځنـې رښـتيا وتلـې.

۱۳۶۷ل کال

ketabton.com - The Digital Library

درې میاشتې مخکې

درې میاشتې مخکې
زه او یار مې سره
سترګې پر سترګو شولو
ما د هغې سترګو کې
هغې زما سترګو کې
د یوه ژوند د امیدونو کیسه وکړله
سره موسکي شولو او ومو خندل
بیا د هغې سترګو کې
زما د هیلو امیدونو انځور وګرځېده
او بیا زما سترګو کې
ددې د سترګو تصویر پاتې شو
تر او سه پورې.

ketabton.com - The Digital Library

هغه چاته چې سترګې يې زما
سترګو ته خواږه راکوي

نور دې د سترګو په خوږو کې سترګې نه موښمه
نور دې د ګرمو اننګو په ګرمو ميو نظر نه ډوبوم
نور دې د نرمو ښکلو شونډو د خوندونو سيند کې نه لامبمه
رانه هېرېږي
رانه هېرېږي د ستي هيلو ساړه اسوېلي
د غيرتي اوښکو مست رود ، د وينو مستې څپې
د منصوري وطن د وينو ليکې
د غم او اور د توپانونو سترې شوې کاروان
نو راته مه ګوره خوږې خوږې په ښکلو سترګو
او پر احساس مې د سرو شونډو د خوندونو خواږه مه اوروه

ketabton.com - The Digital Library

چې رانه هېر نه شي
ددې وطن د هر بچوني د ويرونو فرياد
د وينو رود د اوښکو سيند
او د ځوانانو او زلمو کتار کتار جنازې
کتار کتار...

۱/۴/۱۳۶۷

ketabton.com - The Digital Library

د وینو رود نیل

احساس پر عقل بلې کړې لمبې په لپو لپو
جنونه په سر واړوه نشې په لپو لپو

د شونډو تبسم دې رانه ګرد د غم ونه لید
د زړه وینې که غړپ کړې زمانې په لپو لپو

موسکۍ شه د سورکي پرهر د وینو رود نیل ته
حسینې ډکوه ترېنه پیالې په لپو لپو

لذت کې د خندا دې چې لاهو شي خوند د نورو
په سترګو کې مې تاوې شي ګیلې په لپو لپو

ketabton.com - The Digital Library

اغـــزو د ګـــل د پـــانو تبســـم دی پـــه اور ســـوی
پـــه زلفـــو چـــې دې تـــومبم ترانـــې پـــه لپـــو لپـــو

هوس دې د ښایست بیا د جنون په سیند کې لامبي
د عشـق پـه زړه مـې موښـي چـې ایـرې پـه لپـو لپـو.

۲۱/۲/۱۳۶۲

ketabton.com - The Digital Library

د ویر سکروټې

عشــقه زورور یــې خــو تــوبې مــه مــاتوه
شــونډو د اشــنا تــه اوســېلې مــه مــاتوه

پــروت پــه کــې لــذت دی د زمــان د لېونــو
پــام کــوه ســاقي ډکــې پیــالې مــه مــاتوه

ځــو اشــنا پــه عشــق کــې پــر اغزنــه خــوني لار
غېــرې د وصــال تــه ارادې مــه مــاتوه

وکــړه پــه مغــرور نظــر خــواره خــواره کاتــه
تاتــه مــې اســرې دي دا اســرې مــه مــاتوه

ketabton.com - The Digital Library

موښــم نــن پــه شــونډو ســتا ســره ښــکلي اننګــي
کــړې دې وعــدې وې اوس وعــدې مــه مــاتوه

خیـر کـه زه دې وریت کړم پـه سکروټو کـې د ویـر
ځانګــه د امیــد مــې زمــانې مــه مــاتوه

راز د محبــت پــه کــې نغښــتی دی د یــار
ســویه اســمعیله زولنــې مــه مــاتوه.

۱۳/۱۱/۱۳۶۵

ketabton.com - The Digital Library

د اوښکو جنازې

پـر سـوي مـخ مـې دي روانـې سلسـلې د اوښـکو
راتـه خنـد بړه او کـوه مـې تماشـې د اوښـکو

چـا مـې پـر شـونډو د خنـدا د ځپـې ځـل ونـه لیـد
عشـقه ! ګـرم نـه یمـه راغلـي مرحلـې د اوښـکو

د کـوم احسـاس لـه خولې نـه وځـي د زګېرویـو کتـار
چې د شعر سترګو نه مې خوشې دي ویـالې د اوښکو

ketabton.com - The Digital Library

دا بــه تصــوير د چــا د ويــر وي انځــور كــړی قلــم
ځكــه يــې نــو كې نــه تــو يېږي ترانــې د اوښــكو

څــومره د مكــر تخيــل تــه كښــته شــوي نــرم !
پــه نــوم د ميــو راتــه مــخ كــې رډې پيــالې د اوښــكو

څنګــه بــه ګــاټې متكــور نــه شــي د ســترګو زمــا
چې شــپه او ورځ ترېنــه تــاو يږي ســرې لمبې د اوښــكو

شــي بــه كــرېږ د يــار مغــرورې ســترګې عقلــه كــه نــه؟
چــې ورتــه يو ســم ســترې شــوې اندېښــنې د اوښــكو

ســتا د لــذت نــاظر دې ســبزې د عشــق هيلــه زمــا
اخــر بــه وړم د خنــدا كــټ كــې جنــازې د اوښــكو.

۲/۲/۱۳۶۶

ketabton.com - The Digital Library

له جېل نه... ګیله

((ته په وړو کي جېل کې
موږ دلته لوی زندان کې))
د یوې مینې د ارمان په هیله وسوزېدو
ته خو لا ښه وې
د خوږې مینې د پانګو شنه دودونه دې ونه لیدلو
موږ ورته ښه کتلې
چې مو د مینې سره ګلونه د یارانو د لمبو
د سمندر څپو کې وسوزېدل
ژبه مو ګونګه وه ترلې وه د اور د دار په
مستو لیکو
چغې مو نه شوې وهی
ښه مو لیدله خپله مینه د انګار د سمندر ګوتو کې

ketabton.com - The Digital Library

پاڼې يې ورژېدې
خندا يې وچه شوله
او ليلايي حسن يې مړاوی شو د درد په چړو
خو مينه مړه نه ده لا
پام چې نهيلې نه شې
اوس نو زموږه مينه
زما او تا غوندې يو څو لېوني
په مينه مست څيرې ګرېوان
او سربېري غواړي
چې ورته وناڅي لمبه شي
او د خپلو زړګو د وينو مستې فوارې
ورته امېل امېل کړي
بيا به زموږه مينه
له خندا شنه شي
او ګلونه به يې بيا زلفو کې وتوکېږي
او بيا به موږ لېوني
هم ورته هلته له خندا نه شنه شو.

۱۲/۲/۱۳۶۸

ketabton.com - The Digital Library

د لمبو څاڅکي

د نن په ائینه کې چې موسکی راته پرون دی
اشنا دادې ادا ده که جادو او که جنون دی؟

د کوم یو ګل پر شونډو د خندا سندره شنه کړم
پر پېغلو پسرلیو مې راغلی چې کونتون دی

په ګرمو شونډو خاندو خو یو بل ښکلوی نه شو
زما و ددې ترمنځ څه د ډیورنډ کرښې تړون دی

ketabton.com - The Digital Library

منمـه د ((شـمال)) د لمبـو څـاڅکي دلتـه نـه شـته
ددې ګلبڼ پـر پـاڼو يـې پـرې ايښـی خـو طـاعون دی

کـوم چـا کـه د ربښـتينو لېونـو پوښـتنه وکـړه !
په دغه وران مالت کې خو يـې يو استازی يـون دی.

۲۳/۸/۱۳۶۹

ketabton.com - The Digital Library

د خندا قتل

مورږ د خدای په کتابو
او د نبي په احادیثو کې
دا لوستي وو چې:
قتل د روح لویه ګناه ده په ژوندون کې د چا
او ملایکې د خدای ذات دي
چې له ټولو ګناهو نه پاکې
خو اوس کلونه کیږي
چې تر مودو نه مخکې
زمورږ د سوي زړه د مینې کور نه
د بېګناوو ماشومانو او ځوانانو
د ژوندون جنازې
د فرښتو په بېګناوو ګوتو
ځي د اسمان غېږي ته
نو اوس د مینې تخیل کې د وجدان

ketabton.com - The Digital Library

او عاطفې د سمندر پر څپو ناستو
د احساس بڅرو
ووايئ چې:
دا بېګناهه او معصومې فرښتې به زياتې
د نازولو ماشومانو د تنکۍ خندا په قتل
ګنهکارې نه شي !؟

۲۲/۴/۱۳۶۹

ketabton.com - The Digital Library

د آه سکروټې

د درد په ژرنده دل نه شوې زما د عشق نینې
د نرمو شونډو ځل نه شوې زما د عشق نینې

د سوز په اور چې اوړې نن د مکر په خوږو
د چا د زلفو ول نه شوې زما د عشق نینې

تناک امید مې واړوه تر پولو د ازمون
لمبو ته بې تکل نه شوې زما د عشق نینې

ketabton.com - The Digital Library

د چا د مينې سينه کې مې احساس غوټې وهلې
چې بندې پـه اجـل نـه شـوې زمـا د عشـق نينـې

د آه ســـکروټو دود کړلـــې بټيـــو کـــې د اور
پوليـو سـره مـل نـه شـوې زمـا د عشـق نينـې.

۲۲/۹/۱۳۶۲

ketabton.com - The Digital Library

غیرتي لېمه

زما د مینې ښکلا
لکه بېباکه ماښو
د قهرجنو لمبو
د سیند په مستو څپو
تاوه راتاوه شوه
او ډوبه شوله
او د امید هیله مې
د اور په غبږه کې په نرمو پښو
په اسوېلو اسوېلو

ketabton.com - The Digital Library

ونخښېده
خو زه هغسې چې پخوا ومه څه
هسې به یم هسې به اوسمه لا
نه به د چا خندا ته وخاندمه
نه به قبلې ته د ښکلا او حسن
د خپل غیرت لېمه کاږه ونیسم.

۴/۱۰/۱۳۶۶

ketabton.com - The Digital Library

د میو اباسین

د مینې څرېکه مې د وریت زړګي پردو کې ځلي
عشقه ګناه دې زما سویو اسوېلو کې ځلي

چا مو د مینې د جانان زلفو ته اور ونیوه
چې شنه دودونه یې زموږه په شعرو کې ځلي

دا خو زما د اسوېلو د تپ تاونه وینې
ځکه خوارېږه یې د سرو شونډو په سرو کې ځلي

زما د عشق ستونی دې لوند نه کړ پرې یو ځلې هم
څه که د میو اباسین دې اننګو کې ځلي

ketabton.com - The Digital Library

پـا م چـې پـه تریـو نظـر یـې حسـن تـه نظـر ونـه کـړې
د خوشـال تـوره مـې تر او سـه لا پښـتو کـې ځلـي.

۲۱/۴/۱۳۶۲

خوشال لیسه

ketabton.com - The Digital Library

د اوښکو سمندر

وخت چې له غوسې نه سور تکل ته شونډې وسپړي
ژوند په اوښکو لوند شي او اجل ته شونډې وسپړي

مینې سمندر د سپینو اوښکو په څیر ونه لید
اوس به نو زړګی د چا تسل ته شونډې وسپړي

تاوه شي ترخو کې د احساس د فریاد چغه پرې
دا د غم قلم مې چې غزل ته شونډې وسپړي

ketabton.com - The Digital Library

ډوب چې وي زړګی د اورني غم په سیندونو کې
چېرې به حسینې ستا وربل ته شونډې وسپړي

ورغــړي تنهــا ک هــوس مــاحول د اغزیــو کــې
عقل او امید چې مستقبل ته شونډې وسپړي

تاوه کړه لمبه د ګرمو شونډو په سینه کې مې
وریت وید ه زخمونه به یې ځل ته شونډې وسپړي.

۱۳۶۲ل کال، تله

ketabton.com - The Digital Library

د خوږو مکر

تنهاک ځیګر مې حسن په سپرغیو سولوي
د آه او ښکه مې عشق په مایوسیو سولوي

د عقل د احساس سترګو ونه لیده پرهر
د وخت د اور په زور یې په اغزیو سولوي

خندا یې سمندر شي زما درد ته په هوس
د مینې د بڼ ګل مې په سیلیو سولوي

ketabton.com - The Digital Library

د عشـق د خـوږ مکـر تـه نظـر کـړئ اوښـکو نـن !
پـــه شـــونډو بانـــدې آه د لېونيـــو ســـولوي

د درد پـه کړايـي کې پـه زړګـي شـي خـود لـوګی
خـوږې زلفـې چـې يـار پـه اننګيـو سـولوي

د سـور مسـتقبل تـال کې بـه عشـق وزانګـي اخـر
خنـدا کـه نـن اميـد پـه اسـوېليو سـولوي.

۲۹/۷/۱۳۶۶

ketabton.com - The Digital Library

ارام سمندر ته !

ولې غلی او ارام یې
ته خبر یې چې څه وشول او څه کېږي
د نړۍ په وچو غرونو ، سپېرو دښتو ، ځنګلو کې؟
ته خبر یې چې څه اوري
د اسمان له ګرېوانه نه
د بېوسه روح پر مینو ؟
ته خبر یې چې ټول ژوي

ketabton.com - The Digital Library

یو د بل د ژوند په بیه د ژوندون شېبې رانیسي؟
ته خبر یې د وحشت د پاچایانو
واکمني د قاف له غرونو ان زمونږ تر کوره رسي؟
ته خبر یې چې زمونږ د کلي خوا کې
هره ورځې د کارغانو ډلې ډلې
د وګړو پر سینو باندې ټونګې کړي؟
که نور هم غواړې همداسې:
چې ماران او ښمخرې دې
د سیسیو بچي وخوري
او پر سمه لویه لار دې
د لېوانو کاروانونه
د شپنو په رمو ګډ شي
که نور هم غواړې همداسې
چې بیا هم روحي وګړي
د چا مینې ته اور ورکړي
د چار روح کړي تیږو لاندې؟
نو که داسې نه وي خو ځه
تر پېړیو زغم نه وروسته
په ځلور کونجه دنیا کې
د توپان نغمه خوره کړه

ketabton.com - The Digital Library

چې نړۍ له بوی شي پاکه
او شي ړنګه پاچاهي د ځناورو ، ګنهکارو هوسونو
او ځو تنه بېګناه به
شي سپاره د نوح بېړۍ کې.

۲۲/۴/۱۳۶۹

ketabton.com - The Digital Library

د تېزابو باران

زما د عشق د تنکو هیلو سترګې
لا د هوس د خوړلنیو په بڼ
د ګل پر پاڼو غوړېدلې نه وې
چې تا د قهر د تېزابو باران
د اورني اسمان له شونډو څخه
په زغرده زغرده پرې راوه وروه
او د تنکۍ مینې په سترګو کې دې
د ویر لمبه په خندا تاوه کړه راتاوه کړله.

۲۲/۲/۱۳۶۲

ketabton.com - The Digital Library

سندرغاړي

د ختیځ- لوېدیځ وګړو !
د مرګي له وېرې مړاو مړاو هیلو !
د ژوندون په جبل کې بندو د نړۍ د هوسونو پاچایانو !
او د عشق د رنګینیو د سیندو مستو څپو کې
سترو سترو ماښو ګانو !
د ژوندون هره شېبه مو
د نڅا و خنداګانو په ټالونو کې کړه تېره
په هر رګ کې د وجود مو
د عطرو وینه جاري کړئ
او هوس هوس زړګو ته
د خوښیو لمبې غړپ کړئ !
چې کلونه مو دې وشوې

ketabton.com - The Digital Library

د مرګونو سندرغاړي
زموږ کور کې مېلمانه دي
هغه لويه هوجره ګورئ !
چې شاوخوا يې د زمزم ويالو نيولې
او په مخ کې يې د توتو انګور تاکو ونو شين
سيوري جوړ کړي
په همدغه ځای کې ناست دي
يو سپين ږيری په کې نه شته
ټول ځوانان ترېنه راتاو دي
په هر وار چې ترنګ او ترونګ شي
له څو تنو روح جلا شي
بس کلونه مودې وشوې
چې زموږ د کور هوجره کې
سندرغاړي مېلمانه دي.

۲۲/۴/۱۳۶۹

ketabton.com - The Digital Library

د طاعون په لوپته کې

د طاعون په لوپته کې
د سرزورو احساساتو
شینکی فصل تړوکېدلی
د یاغي مینې په تور یې
لاس و پښې دي پرې تړلې
د اجل وږمه پرې اوري
رژوي یې خنداګانې
خو د روح قاتلان (دواړه)
ورته ګوتې پر غاښ ناست دي
وايي څه متېکور عشق دی
وايي څه لمبه جذبه ده
د اورونو تال کې زانګې
د ژوندون سندرې وايي !؟

۵/۲/۱۳۶۹

ketabton.com - The Digital Library

د احساس لوخړه

ما د لمبو د ترحم په سيند کې ولمبوئ
او د حسين قهر په سترګو کې مې
د تونديې مينې د احساس لوخړه
د اور په غبرګه کې د وير په تنور
د اور لړوني غوندې تاوه کړئ
د مينې په لاس
څو چې د عشق له کاڼو سترګو څخه
د سوزېدلي احساس کړيکه باندې
د عاطفې اوښکې راوڅڅېږي
او د جنون پر دود وهلې دښته
تنکي تنکي ګلان راوټوکېږي.

۲۵/۲/۱۳۶۲
خوشال خان لېسه

ketabton.com - The Digital Library

یادګارونه یادګارونه

ما درته لیکلي وای شعرونه او شعرونه
تا زلفو کې ایښي وای ګلونه او ګلونه
ما په وچو شونډو درنه کړي وای سوالونه
تا په زړه را ایښي وای زخمونه او زخمونه
ما ژوند ته نیولي وای دارونه او دارونه
ستا شونډو خندا کړای غورځنګونه غورځنګونه
زړه کې زما بل وای سره اورونه سره اورونه
ستا ژوندون ډیوې وای څراغونه څراغونه
دغسې وای هیلې او همداسې ارمانونه
ما ورته ژړلی تا خندلی ولونه ولونه
حسن به د تا و داستانونه داستانونه
ژوند به ټول زما و یادګارونه یادګارونه.

۲۱/۷/۱۳۶۸

ketabton.com - The Digital Library

کاڼو ونه ژړلې

عشق د هوس په لمبو
د مستو کاڼو د خندا په څپو
د تېزابونو د اورونو ژرنده
تاوه راتاوه کړه د درد په وینو
او د امید د ګلو موسک نظر یې
د غم پر لیکه په اور وارړاوه راوارړاوه د حسن په زور
خو کاڼو ونه ژړل
لاهسې خاندي له خندا نه شنه دي
د عشق لمبو کې امید ونه کړي
زړو د اغزیو کې ګلونه کړي
د خوږې مینې د ښکلا په امید
د سرو سکروټو سره تخمونه کړي.

۱/۱/۱۳۶۷

ketabton.com - The Digital Library

مېږتونخور

ځنګ ته ناست ومه د ونې
د ټپې پرېشانۍ خيال مې سترګې ورو ورو خوبولې
پام مې شو د ونې ډډ ته
يو سورکي مېږتونخور پرې خپل وزرونه رپولو
اوږده ژبه يې له خولې نه بهر کړې په هنروه
چې مېږيان به پرې راټول شول
لکه غرپ د مستو ميو به يې تېر کړلو له ستونې
د خوندو د عشق لمبو و مخ په پورته روان کړی
ورو نږدې شو د غومبسو د ژوندون د ځالې ځنګ ته
چې ټول عمر وې له تندې جل وهلې

ketabton.com - The Digital Library

له غوسې نه تکې سرې په اور کې تاوې
کړه يې ژبه ورته مخکې په هنر په مکر وړاندې
يو ناڅاپه سرو غومبسو يې پر ژبه پر مښو که
او پر سترګو
زهرجن نېشونه ښخ کړل
((لس يو ولس شپېې)) وروسته مې کتل چې:
درد کې تاو مېږتو نخور
د ونې ډډ نه راګوزار شو.

۱۴/۲/۱۳۶۹

ketabton.com - The Digital Library

د امید څانګه

د زړه کــور کــې مــې د شــعر غــوټۍ غــوړېږي
د خـــــزان ســـــره ســـــيلۍ ده رژوي يـــــې

د اميــد څانګــه چــې لــږ شــانته اوږده شــي
د ظــالم پــه لاس کــې لــور دی پرېکــوي يــې.

۱۳۶۵ل کال
خوشال لېسه

ketabton.com - The Digital Library

د اسرافیل شپېلۍ

د اورنیو اغزو زړه کې ښکلا چېرته لګي
د سوو شونډو په لمبو کې خندا چېرته لګي

زما د زړه د پرهرونو سره او شنه ګلونه
ستا د خمارو زلفو ول کې اشنا چېرته لګي

منم احساس مې د اورونو زړو کې ګل ټوکوي
خو ستا د بزم رنګینیو کې دا چېرته لګي

ketabton.com - The Digital Library

خانده په کرس مې د تنهاکو شونډو لیکو باندې
د خوږلنیو په محفل کې ګډا چېرته لګي

د اسرافیل د شپېلۍ غږ ورته را ورسېده
د پښتنو سپېره وطن کې رڼا چېرته لګي

خود ستا د مینې د رنګینې کوځې ګوټ ته نه ځم
د میو ډنډ کې د سرو اوښکو ځلا چېرته لګي.

۱۱/۷/۱۳۶۷

ketabton.com - The Digital Library

د جنګ باج

ارمـــان د اوښـــکو نـــازولو وخـــوړ
لکـه موسـکی شـبنم چـې ګلـو وخـوړ

د دې ګـلاب ګـلاب وطـن حسـن مـې
څـه هـم پردیـو څـه هـم خپلـو وخـوړ

چاتـــه لمبـــه لمبـــه احســـاس وښـــیم
وطـــن زمـــوږه نـــابللو وخـــوړ

څـه بـې پښتـو شـول پښتـانه د وختـو
بـاج د جنګونـو تـرې مغولـو وخـوړ

ketabton.com - The Digital Library

يــو اســمعيل پــه دغــه لــوی کلــي کــې
نـــيم نـــازولو او نـــيم ښـــکلو وخـــوړ.

۱۳۶۷ال کال

ketabton.com - The Digital Library

د سیند په منځ کې

چې د نـــن پــر زلفــو وتــو مبم ګـــلان کتـــار کتـــار
لکــه شــنه چــې پســرلي کــړم پــر بیابــان کتــار کتــار

دا خوږې خوږې خبرې دا خــوږې وعدې مې خیال کې
تو کـــوي د جنـــت حـــورې او غلمـــان کتـــار کتـــار

پــس لــه مرګــه بــه زمــوږه یــوه ورځ همداسې راشــي
دریـــدلي بـــه وي دار تـــه رهبـــران کتـــار کتـــار

ketabton.com - The Digital Library

څه اولـې مينـې وسـو څـه خـوږې يـاراني دود کـړو
اوس ولاړ د سـيند پـه مـنځ کـې پښـېمان کتـار کتـار

بـس همـدا د سـاده ګـانو د سـندرو غـزل وايـه
چـې تـرې وخـي هـره ورځـې هوښـياران کتـار کتـار.

۱۳۶۹ل کال د وري مياشت

ketabton.com - The Digital Library

سوی ګودر

ســــترګو اوتــــرو ورتـــــه هــــېڅ ونــــه وي
د زړه ســـــــندرو ورتـــــه هـــــېڅ ونــــه وي

لویــــــه څپـــــه د اوبــــو راغللـــــه پــــرې
د اور بخـــــــرو ورتـــــه هـــــېڅ ونــــه وي

هغــــوی زمــــوږه وینــــې تــــویې کړلــــې
زمــــوږ ملګــــرو ورتـــــه هـــــېڅ ونــــه وي

ketabton.com - The Digital Library

تېــــره لمبـــــه شـــــوه د پردیــــــو دلتـــــه
زمــــــوږ لښــــکرو ورتـــــه هـــــېڅ ونـــــه وې

نظــر مــې ښــکل کــړې خــوږې شــونډې د یـــار
لمبـــــو شـــــکرو ورتـــــه هــــېڅ ونـــــه وې

د لـــــــیلا ګـــــانو ګـــــــودر وســــــوځېده
خــــــو ســـــربېرو ورتـــــه هــــــېڅ ونـــــه وې

اخــر یـــې ښــکل کــړ اســمعیل پــه شــونډو
د چـــــا خبـــــرو ورتـــــه هــــــېڅ ونـــــه وې.

۱۳۶۷ل کال د سلواغې میاشت

ketabton.com - The Digital Library

مړاوي اننګي

ژوند سوزېدلو نهيلی نه تو پدلې اوښکې
د چا د مينو جنازو کې څڅېدلې اوښکې

شهيد و تاسو نه که هلته چا پوښتنه وکړه !
ورته به وايئ چې وطن کې بهېدلې اوښکې

خدايه د ستا له ترحم او له پېرزو مننه
نورې دې وا خله دا ډالۍ دا راليږلې اوښکې
څومره ښه ښکاري هلته ستا د موسکو شونډو خندا

ketabton.com - The Digital Library

دلتــــه پــــه مــــړاوو اننګــــو کــــې ځلېــــدلې اوښــــکې

خــــود بــــه د رب لــــه عواطفــــو نــــه ګیلــــه کومــــه
هلتــــه خنــــداوې دلتــــه ولــــې رســــېدلې اوښــــکې

ګــــوره احساســــه هغــــه کــــور کلــــی یــــوازې نــــه کــــړې
چــــې ګرېوانــــو کــــې یــــې تــــول عمــــر ګرځېــــدلې اوښــــکې.

۲۴/۱/۱۳۶۷

ketabton.com - The Digital Library

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمدخان زوی پر ۱۳۴۲ل کال، د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ دنیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زېږېدلی دی.

لومړنۍ زده کړې یې د الینګار ولسوالۍ د سلینګار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر ۱۳۶۲ل کال له نوموړې لېسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳۶۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته د پښتو څانګې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانګه

ketabton.com - The Digital Library

کې د ماسترۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پایته ورسوله.

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د(پوهندوی) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او((شمشاد))مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنګه دیو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرګې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، د دې جرګې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرګې غړی، بیا د جرګې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرګې دلومړي منشي په توګه انتخاب شو. استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد دښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرګې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا د دې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول. استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرګې د دارالانشا د غړي په توګه خپل فعال رول ادا

ketabton.com - The Digital Library

کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په کابل کې د لویو جنګسالارانو او ځینو تنظیمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زیات فشار له امله له کاره ګوښه شو.ملګرو ملتونو (UNAMA) استاد یون ته وړاندیز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده دروسپارو، خو استاد یون ونه منله او خپلې استادۍ ته یې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته یې د ځینو ملګرو په زیات ټینګار او غوښتنه، د جمهوري ریاست د ملي امنیت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د ریاست دنده و منله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ وړي.استاد یون پر ۱۳۸۵ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده یې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد یون د خپلو اک لیکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېر فرهنګي او ټولنیز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، رادیویي او ټلویزیوني مرکو کې یې د و اقعیتونو او حقایقو د څرګندیبان له امله د خلکو په زړونو کې ځای نیولی دی. که څه هم ډېر خلک د یون لیکنې، مرکې او نظریات خوښوي، خو یو شمېر داسې خلک هم شته، چې د یون سرسختي مخالفین دي. د هغه ملي او ګټورو نظریاتو ته هم غلط رنګ او تعبیر ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره یې زورواکي او د سیاسي ډلو ټپلو غړي او

ketabton.com - The Digital Library

مشران دي، د استاد یون نظریات خپلو شخصي او تنظیمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه یې په ټینګه مخالفت کوي. زه دد ې شاهد یم، هر کله چې یون کومه لیکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې یې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سیاسي بهیر کې یې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه یې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس د مشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد یون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرایطو کې بیا هم خپل فرهنګي، سیاسي او ټولنیز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګي کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر یو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، او ډل شوي او دادی ستاسو مخې ته اینښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی.استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی، په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو (دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې) او(د پښتني فرهنګ د ودې پراختیا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو لیکوالو په لسګونو

ketabton.com - The Digital Library

اثـار، ایـډیټ او چـاپ کـړي دي. دغـه راز یـې پـه سـلګونو کورنیـو مشاعرو، ادبي غونډو او سیمینارونو کې ونډه اخیستې ده، خپله یې هم په لسګونو مشاعرې، سیمینارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.

سربېره پر دې، په یو زیات شمېر، ملي او نړیوالو کنفرانسونو کې یې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به یې د اثارو یادونه وکړو:

اثار

الف- پنځونې:

کتاب نوم	څرنګوالی	چاپکال
• متکور	لومړی شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• په اورونو کې سندرې	دویمه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷

ب- راټولونې:

• هیلې	ګډه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• نیمګړي ارمانونه	د حیران شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د لوونو فصل	ګډه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د نازو انا یاد	د سیمینار د لیکنو ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د استاد الفت نثري کلیات	د استاد الفت نثرونه	درېیم ۱۳۸۷
• سیندونه هم مري	د اسحق ننګیال شعري منتخبات	دویم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې:

- د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه د پوهنوال روستار تره کي اثر دویم ۱۳۸۷

ketabton.com - The Digital Library

- .د افغانستان فرهنګي میراثونو ته یوه کتنه
  د نینسي دوپرې اثر — دویم ۱۳۸۷
- په افغانستان کې د جګړې جنایتکارانو محاکمه
  د پوهنوال روستار تره کی اثر — دویم ۱۳۸۷

د- یونلیکنې:

- د اماراتو سفر — د اماراتو یونلیک — دویم ۱۳۸۷
- که یون دی یون دی — د اروپا یونلیک — لومړی ۱۳۸۷
- د پنتیاګون ترڅنډو — د امریکا یونلیک — لومړی ۱۳۸۷

هـ- څېړنې او شننې:

- د محمد ګل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه — دویم ۱۳۸۷
- استاد زیار د پښتني فرهنګ یو ځلاند ستوری — دویم ۱۳۸۷
- دکابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي پښتو کتابښود — دویم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنګ ته اوښتي زیانونه — دویم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت — شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل — دویم ۱۳۸۷
- ساینسي پرمختیاوې — دویم ۱۳۸۷
- بېړنۍ لویه جرګه ولسواکي او زورواکي — دویم ۱۳۸۷
- اندیال خوشال — لومړی ۱۳۸۷
- هیله د خپلو سریزو په لمن کې — لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري یون — لومړی ۱۳۸۷
- فرهنګي فقر — لومړی ۱۳۸۷
- مرکه او مرکې — لومړی ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ایډیال — لومړی ۱۳۸۷
- دکتابونو په وړمو کې — لومړی ۱۳۸۷

ketabton.com - The Digital Library

- افغانستان په سياسي کړليچ کې لومړی ۱۳۸۷
- پښتو ليکنی سمون لومړی ۱۳۸۷
- اوسنی رسنۍ لومړی ۱۳۸۷
- که نړيوال ماته وخوري؟ لومړی ۱۳۸۷

خدای(ج) دې استاد يون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري، الله(ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي کارو زيار کې ورته د نور زغم او وسېلې هيله لرم.

په درناوي

وفاالرحمن وفا

کابل- افغانستان

ketabton.com - The Digital Library

maṭakor

(collection of poems)

By:
M.Ismael yoon

ISBN 978-9936-500-03-7
9 789936 500037 >

د خپرونو لړ: (۴)

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English